

ORGANIZACIJA GLASBENIH DELAVNIC

EVA STRES

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
eva.stres@student.um.si

V tem poglavju je predstavljeno, kako se lahko z organizacijo glasbenih delavnic v osnovnih šolah spodbuja celostni razvoj učencev. Obravnavano je načrtovanje glasbene delavnice v desetih korakih, predstavljeni so pomen povratne informacije, različne vrste glasbenih delavnic, vključno z delom z glasbenimi cevmi, izvajanjem delavnic na daljavo in primeri dobrih praks iz slovenskih osnovnih šol. Organizacija glasbene delavnice v osnovnih šolah zahteva premišljen pristop, ki vključuje načrtovanje aktivnosti in prilagojene cilje sposobnostim učencev. Glasbene delavnice predstavljajo orodje za spodbujanje ustvarjalnosti in socialne povezanosti med učenci. Omogočajo prostor za eksperimentiranje in razvijanje novih glasbenih idej, hkrati pa ustvarjajo okolje, kjer se učenci lahko svobodno izražajo in prevzemajo tveganja brez strahu pred kritiko. Poglavje ponuja celovit vpogled v to, kako lahko glasbene delavnice obogatijo šolski program in prispevajo k večdimenzionalnemu razvoju učencev.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.53](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.53)

ISBN
978-961-286-993-9

Ključne besede:
glasbene delavnice,
organizacija glasbenih
delavnic,
povratna informacija,
vpliv glasbenih delavnic,
vrste glasbenih delavnic

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.53](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.53)

ISBN

978-961-286-993-9

Keywords:

music workshops,
organisation of workshops,
feedback,
impact of music workshops,
types of music workshops

ORGANISING MUSIC WORKSHOPS

EVA STRES

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
eva.stres@student.um.si

This chapter explores how music workshops in primary schools can promote the holistic development of pupils. It outlines a ten-step process for planning a music workshop, emphasizes the importance of feedback, and discusses various types of workshops, including those involving music tubes, remote delivery, and examples of best practices from Slovenian primary schools. Organizing a music workshop requires a thoughtful approach, including careful activity planning and tailoring objectives to pupils' abilities. Music workshops serve as a tool to foster creativity and social cohesion among pupils, providing a space for experimentation and the development of new musical ideas. They create an environment where pupils can express themselves freely and take risks without fear of criticism. This chapter offers a comprehensive overview of how music workshops can enrich the school curriculum and contribute to the multidimensional development of pupils.

University of Maribor Press

1 Uvod

Glasbene delavnice so pomembne, ker spodbujajo ustvarjalnost, sodelovanje in razvijajo glasbene veščine, hkrati pa krepijo samozavest in socialne spretnosti učencev. V varnem in spodbudnem okolju omogočajo preizkušanje novih idej in raziskovanje različnih oblik izražanja. Teoretične raziskave poudarjajo, da so glasbene delavnice močno orodje za razvoj kreativnosti in povezovanja. Za učitelje razrednega pouka je razumevanje vloge glasbenih delavnic ključnega pomena, saj te spodbujajo celostni razvoj učencev in bogatijo poučevanje. Učitelji z njihovo pomočjo gradijo sproščeno, vključujoče okolje, kjer lahko otroci raziskujejo svoje potenciale. Glasbene delavnice omogočajo uporabo interaktivnih metod, ki izboljšujejo pedagoške pristope ter krepijo odnos med učenci in učiteljem.

2 Organizacija glasbene delavnice

Higgins (2008) poudarja, da glasbene delavnice spodbujajo kreativnost, sodelovanje in osebno rast. So varno okolje za preizkušanje novih idej, učenje in razvijanje samozavesti, hkrati pa omogočajo povezovanje in iskanje novih načinov izražanja.

Johansen in Nielsen (2019) v svoji raziskavi poudarjata, da je ustvarjanje varnega in podpornega učnega okolja ključno za uspešnost glasbenih delavnic. Sodelujoči so se bolje razvijali, ko so čutili, da so njihove ideje cenjene in imajo prostor za raziskovanje brez strahu pred kritiko. Glasbene delavnice spodbujajo individualno učenje in samozavest, uspeh skupinskega sodelovanja pa je odvisen od povezanosti vrstnikov.

2.1 Organizacija glasbene delavnice

Organizacija učinkovitih glasbenih delavnic zahteva jasno strukturirane cilje, načrtovanje in prilagajanje udeležencem.

Pavelin idr. (2014) navajajo naslednje korake organiziranja glasbenih delavnic:

- Odločite se, ali je delavnica prava izbira. Interaktivne delavnice so primerne za reševanje problemov, sodelovanja, kreativnost, generiranje idej in krepitev timskega dela, zahtevajo pa dodatne vire in pripravo.

- Skrbno izberite udeležence. Raznolikost izkušenj in sposobnosti udeležencev spodbuja izmenjavo idej in medsebojno učenje. Glasbene delavnice naj vključujejo učence z različnimi glasbenimi znanji.
- Izberite ustrezne aktivnosti. Aktivnosti naj bodo prilagojene ciljem in starosti udeležencev. Ustvarjalne tehnike, kot so petje, igranje instrumentov ali ritmične igre, spodbujajo inovativnost in sodelovanje, njihov namen pa mora biti jasno pojasnjen.
- Izberite vodje delavnic. Vodje delavnic usmerjajo aktivnosti, spodbujajo ustvarjalnost, sodelovanje in beležijo ideje.
- Načrtujte logistiko in beleženje rezultatov. Fizični prostor, oprema in materiali vplivajo na uspešnost delavnice. Ustrezna razporeditev miz in dostop do pripomočkov, kot so računalniki, instrumenti ali projektorji, so ključni.
- Sestavite agendo. Delavnice naj trajajo 2–3 ure, vključujejo raznolike aktivnosti in se začnejo s preprostimi vajami, ki spodbujajo sodelovanje.
- Predstavite delavnico kot priložnost za mreženje. Delavnice predstavljajo možnost za sklepanje novih vezi in povezovanje. Glasbene delavnice naj krepijo občutek skupnosti med učenci z igrami in skupinskimi glasbenimi projekti.
- Maksimalno izkoristite potencial udeležencev. Začnite z uvodnimi aktivnostmi in omogočite, da vsi prispevajo svoje ideje, najprej individualno, nato v skupinah. Prilagoditev različnim potrebam izboljša izkušnjo delavnice.
- Povzetek z vodjo delavnice in izdelava poročila. Po delavnici vodja povzame ključne ugotovitve in zbere povratne informacije. Poročilo z rezultati in metodami pomaga izboljšati prihodnje delavnice.
- Sledite udeležencem po delavnici. Po delavnici načrtujte dodatne glasbene aktivnosti, kot so nastopi, da otroci utrdijo svoje glasbene veščine in pridobljeno znanje.

2.2 Pomen povratne informacije

Povratne informacije so ključne za oceno zadovoljstva učencev in učinkovitosti delavnic, saj izboljšujejo odnose med učitelji in učenci ter spodbujajo uspešnost in samoregulacijo. Študija z 12 učitelji je pokazala, da povratna informacija povečuje

motivacijo in razumevanje učencev, vendar ostajajo izzivi, kot sta pomanjkanje časa in raznolikost učencev (Fonseca idr., 2015).

Lichtenberger-Majzikné in Fischer (2017) v članku poudarjata, da povratna informacija izboljšuje poučevanje in spodbuja profesionalno rast. Najučinkovitejša je, ko je pravočasna, prilagojena posamezniku in osredotočena na vedenje. Priporočeno je, da se poda v »obliki sendviča«.

Joshua (2021) poudarja, da povratna informacija krepi samozavest, izboljšuje znanje in spodbuja samostojno učenje. Pravočasne povratne informacije in dokončanje učnih tem pozitivno vplivajo na uspešnost, medtem ko njihovo pomanjkanje vodi v slabše rezultate. Povratna informacija po glasbenih delavnicah učencem pomaga prepoznati uspehe in izboljšave, krepi samozavest, motivira k učenju in omogoča prilagoditev učiteljevega pristopa potrebam učencev.

2.3 Primeri glasbenih delavnic

Glasbene delavnice v osnovni šoli spodbujajo ustvarjalnost, sodelovanje in ljubezen do glasbe ter se prilagajajo potrebam in interesom učencev.

2.3.1 Glasbena delavnica z glasbenimi cevmi

Goršič (2019) je v magistrskem delu raziskovala uporabo uglašanih glasbenih cevi pri petošolcih ter primerjala igranje z aplikacijo in notnim zapisom. Na vzorcu 14 učencev je izvedla tri delavnice, ki so pokazale, da učenci glasbene šole dosegajo boljše rezultate, vendar je z ustrezno pripravo mogoče uspešno vključiti tudi tiste brez glasbenega predznanja. Aplikacija olajša igranje in je primerna za učence z manj glasbenega znanja, delavnice pa spodbujajo sodelovanje in pridobivanje osnovnih glasbenih veščin. V delu so zbrani konkretni napotki in aplikacije za takojšnjo uporabo pri pouku.

2.3.2 Glasbene delavnice pri poučevanju na daljavo

Raziskava glasbenih delavnic na daljavo z nadarjeno petošolko, ki igra flavto, je proučevala uporabo programa Finale Notepad. V šestih delavnicah je učenka razvijala učenje skladbe z melodijo, ritmom in glasbenimi motivi. Rezultati so pokazali, da so delavnice in program učinkoviti za spodbujanje glasbene

ustvarjalnosti, izboljšanje znanja in računalniške pismenosti. Raziskava potrjuje, da digitalna orodja omogočajo razvoj glasbene ustvarjalnosti na daljavo (Ornik, 2021).

2.3.3 Primeri dobrih praks iz slovenskih osnovnih šol

Na slovenskih osnovnih šolah so izvedli različne glasbene delavnice. Na OŠ Slovenj Gradec so sodelovali z učitelji glasbene šole, na OŠ Globoko pa so učenci in starši skupaj izdelovali instrumente in na njih zaigrali skladbo *Mi smo lačni*. Na OŠ heroja Janeza Hribarja je Darko Korošec predstavil ljudska glasbila, učenci pa so izdelali ropotulje. Na OŠ Murska Sobota so z Akademijo Alphawave ustvarjali avtorsko glasbo in jo delili na glasbeni platformi. OŠ Brezovica je v okviru kulturnega dneva izvedla delavnice z Jako Strajnarjem, kjer so učenci izdelovali glasbila. Na OŠ Prule so obiskali Slovensko filharmonijo, spoznali bonton na prireditvah in izvajali glasbeno spremljavo (Druga osnovna šola Slovenj Gradec, 2022; Osnovna šola Globoko, b. d.; Šmalc, 2022; Osnovna šola I Murska Sobota, 2024; Simikić, 2021 in Osnovna šola Prule, b. d.).

3 Zaključek

Glasbene delavnice ponujajo izjemno priložnost za celostni razvoj učencev v osnovnih šolah. S skrbno načrtovanimi dejavnostmi, prilagojenimi cilji in sposobnostmi učencev, je mogoče spodbujati ne le glasbene veščine, temveč tudi kreativnost, samozavest in socialne kompetence. Kot kažejo izkušnje in primeri iz prakse, je organizacija glasbenih delavnic učinkovita metoda, ki jo je mogoče izvajati tako v okviru rednega pouka kot skozi obšolske aktivnosti. Učitelji razrednega pouka imajo pri tem ključno vlogo, saj z ustreznim načrtovanjem in podporo ustvarjajo okolje, kjer se učenci lahko izrazijo, sodelujejo in razvijajo ljubezen do glasbe. Glasbene delavnice so torej več kot le orodje za poučevanje – so most med izobraževanjem, ustvarjalnostjo in socialno povezanostjo.

Literatura

- Druga osnovna šola Slovenj Gradec. (2022). *Glasbene delavnice*. <https://www.druga-os.si/2022/04/13/glasbene-delavnice/>
- Fonseca, J., Carvalho, C., Conboy, J., Valente, M. O., Gama, A. P., Salema, M. H. in Fiúza, E. (2015). Changing teachers' feedback practices: A workshop challenge. *Australian Journal of Teacher Education*, 40(8), 59–82. doi: 10.14221/ajte.2015v40n8.4

- Goršič, E. (2019). *Uporaba uglasenih glasbenih cevi na glasbenih delavnicah za pete razrede* [Magistrsko delo, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta]. Digitalna knjižnica univerze v Mariboru. doi: 20.500.12556/DKUM-74433
- Higgins, L. (2008). The creative music workshop: event, facilitation, gift. *International Journal of Music Education*, 26(4), 326–338. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=74433&lang=slv>
- Johansen, G. G. in Nielsen, S. G. (2019). The practicing workshop: A development project. *Frontiers in Psychology*, 10. doi: 10.3389/fpsyg.2019.02695
- Joshua, J. M. (2021). The role of feedback on school performance. *African Journal of Accounting and Social Science Studies*, 2(2), 43–58. <https://repository.tia.ac.tz/items/99d244a5-0410-4440-9825-b36ee035d36a>
- Lichtenberger-Majzikné, K. in Fischer, A. (2017). The role of feedback in developing reflective competence. *Practice and Theory in Systems of Education*, 12(3), 119–127. doi: 10.1515/ptse-2017-0012
- Ornik, N. (2021). *Študija primera uporabe programa Finale Notepad pri poučevanju na daljavo* [Magistrsko delo, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta]. Digitalna knjižnica univerze v Mariboru. <https://dk.um.si/IzpisGradiva.php?id=74433&lang=slv>
- Osnovna šola I Murska Sobota. (22. 2. 2024). *Delavnica glasbene produkcije*. <https://osenams.splet.arnes.si/2024/02/22/delavnica-glasbene-produkcije/>
- Osnovna šola Globoko. (b.d.). *Glasbena delavnica v 1. razredu*. <https://www.os-globoko.si/glasbena-delavnica-v-1-razredu/>
- Osnovna šola Prule. (b.d.). *Kulturni dan za učence 5., 7., 8. in 9. razreda*. <https://www.osprule.si/kulturni-dan-za-ucence-5-7-8-in-9-razreda/>
- Pavelin, K., Pundir, S. in Cham, J. A. (2014). Ten simple rules for running interactive workshops. *PLoS Computational Biology*, 10(2). <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1003485>
- Simikić, Ž. (8. 10. 2021). *5. razred – 2. kulturni dan »Glasbene delavnice«*. Osnovna šola Brezovica pri Ljubljani. <https://os-brezovica.si/5-razred-2-kulturni-dan-glasbene-delavnice/>
- Šmalc, I. (2. 6. 2022). *Glasbene delavnice*. Osnovna šola heroja Janeza Hribarja in vrtec Polhek – Stari trg pri Ložu. <https://osenams.splet.arnes.si/2024/02/22/delavnica-glasbene-produkcije/>

